

Uddrag fra min erindringsbog: "Så vidt jeg husker"

Min skoletid.

I foråret 1937 var jeg blevet syv år, og det var tiden at skolen kaldte. Det skete den 1. maj - jeg husker det tydeligt, foråret var kommet sent og medens tågen drev over markerne kørte far og vores karl Svend med den nye såmaskine langs Skarndalvejen, da mor med mig i hånden begav os til Mygdal nordre skole. Jeg blev dermed af det sidste hold der startede skolegangen den 1. maj senere blev det skolestart pr 1. april.

I skoledøren stod frk. Nielsen og bød vi små purke velkommen. Vi var alle mere eller mindre beklemte ved situationen. Vi var jo ikke som nutidens børn vant til at komme ud blandt andre f.eks i vuggestuer og børnehaver. Langt de fleste af os havde indtil nu gået hjemme i ly bag vor moders skørter. Hvis vi følte os utrygge, så var Frk. Nielsen den rette til at give os den tryghed, at vi følte at det var rart at komme i skolen. Hun havde en fantastisk evne til at tage hånd om vi små, ikke mindst når hun fortalte bibelhistorie, og vi så sad med hænderne på ryggen og lyttede medens hun ved hjælp af sin fortællerevne fik os til at føle os hensat til Det røde hav eller Nilens bredder. At vi sad med hænderne på ryggen var en lille genistreg hun benyttede, for derved var vi koncentrerede om fortællingen og ikke alle mulige andre ting vi ellers kunne finde på at sidde og lege med.

Hun kunne i den grad levendegøre en fortælling, som da hun fortalte om det jødiske folks ørkenvandring, og hun så havde en lille flaske med vand fra selveste Nilen – vi kunne jo ikke se om det var noget hun havde hentet i Uggerby å, men illusionen beholdt vi da. Da vi senere skulle lære om vort lands historie og hun fortalte om dronning Dagmar og den Harald der gjorde danerne kristne, da havde hun et lille stykke mursten som skulle stamme fra Thyras vold.

I julemåneden blev der hver morgen tændt et lys på kateteret under morgensangen. Efter morgensangen var det så vores opgave, på skift, at gå op og slukke dette lys. Det skete i en ganske bestemt orden sådan at alle kom op og slukke et lys. Det var karakteristisk for hende, alt foregik med pertentlig orden og akkuratse. Desværre kunne jeg ikke sige det samme om vor skolegang da vi i anden klasse kom til lærer Jensen. Nogen fast timeplan var der ikke tale om. Hvis vi i frikvarteret regnede med at skulle ind til et bestemt fag kunde det udmærket ændres i det øjeblik vi kom ind i klassen, det afhang i allerhøjeste grad af lærer Jensens øjeblikkelige sindstilstand. Var han i strålende humør kunne han ændre timeplanen til vort yndlingsfag – skønskrivning. Modsat hvis hans humør viste storm var det helt sikkert at menuen stod på hovedregning. Skrivning var med pen og blæk, og til det brug havde vi små blækhus, som ved timens start blev delt ud og stillet foroven i vores borde. Under denne operation kunne det ske at en dreng – mere eller mindre forvaret kom til at tippe et blækhus. Dette var noget der på et splitsekund kunne ændre Jensens humør fra strålende sol og til orkan. Det udartede sig normalt til et regulært raserianfald, hvor han smed rundt med borde og stole i sin kamp for at få det formastelige blæk tørret op. Normalt gik resten af timen med et sådant oprin, så rent undervisningsmæssigt var denne time spildt.

Første gang man som lille knægt var vidne til et sådant oprin gjorde det selvsagt et stort indtryk, men senere i skoleforløbet var disse timer en af de store oplevelser. Ofte var det sådant, at vi i frikvarteret aftalte, at i næste time skulle Jensen "gøres gal" og en bestemt af drengene var altid villig til at påtage sig opgaven – at tippe et blækhus, og så var den time reddet.

En af Jensens kæpheste var, at vi skulle lære remse, salmevers, bibelhistorie og ikke mindst Luthers Katekismus skulle vi kunne næsten udenad – og helst i søvne. Da jeg kom ud af skolen kunne jeg da også min bibelhistorie udenad både forlæns og baglæns, om så det var kommaerne så kunne jeg også dem, men det var stort set også det eneste jeg fik ud af syv års skolegang.

Senere i mit voksenliv har jeg tit tænkt på, at der egentlig var ting der havde mere vigtigt at lære end en spildt blækklat på et skolebord.

Min skoletid var jo i krigens og besættelsestiden, så nogen skoleudflugt var der sjældent tale om. Det vildeste var engang vi cyklede til Hirtshals. Det foregik i bedste kolonnekørsel, med Jensen forrest og alle børnene bagefter to og to, og ve den der vovede at bryde geledet.

Sommerferien var ikke på noget bestemt tidspunkt. Jeg mener ikke vi kom videre end til at have fri en uge. Når vi kom hen på sommeren begyndte vi at plage om at få sommerferie. Dertil var Jensens kommentar altid "ferie er alle livets dage". Men så en dag skrev Jensen på den store tavle "ferie fra i dag" Nu var der jo heller ingen der skulle have bestilt en rejse til en fjerntliggende sydhavsø, vi skulle blot lukke tasken og gå

hjem og vente på at det igen blev skoledag. I den ældste klasse gik vi om sommeren kun i skole tirsdag og fredag. Om vinteren derimod gik vi hver dag – seks dage – da vi jo også gik i skole om lørdagen. Nogle egentlig eksamen var der ikke tale om, men hvert år kom skolekommissionen med præsten i spidsen en dag og hørte på undervisningen – her skulle vi så fortælle et stykke fra bibelhistorien – selvfølgelig. Vi skrev en diktat og her husker jeg ikke der blev væltet noget blækhus!!!!

Et halvt år før min skolegang sluttede faldt både Jensen og Frøken Nielsen for aldersgrænsen – 70 år. Og et helt sogn tog afsked med to personligheder der på godt og ondt havde været med til at præge en egns befolkning – de fleste af vore forældre havde gået til de samme to lærere.

Man kunne godt sige, at de havde været en slags ophøjede personer i sognet – især for Jensen gjaldt det, at hans ord var lov og hans synspunkter var ikke til diskussion.

Med de gamle læreres afgang kom der nye og yngre lærere til skolen, og dermed kom der også nye tider og nye systemer i undervisningen. Vi fik en nyudklækket lærer Jepsen som ikke tog en spildt blækklat for nogen katastrofe, men gik mere op i at få stoppet nogen lærdom i hovedet på en flok unger. Desværre blev han kun i skolen i fire måneder, han havde større ambitioner, hvilket han sikkert også var berettiget til. De to sidste måneder af min skoletid fik vi en lærer Eskildsen og han fik mange år i min gamle skole, men det fik jeg jo så ingen glæde af. Men i årene der er gået har jeg tit spekuleret på, at havde jeg haft en lærer Jepsen i hele min skoletid - hvordan havde min tilværelse så blevet.

I vinteren 1943 – 44 nærmede tiden sig da jeg skulle konfirmeres, og vi cyklede til præst i Bjergby præstegård hos pastor Bisgård, og det resulterede i at jeg blev konfirmeret den 26 marts 1944.

Samtidig var det slut med den obligatoriske skolegang, tilbage var så livets skole og den er jeg vel næppe færdig med endnu.

Poul Jespersen, "Nørre Træholt" 2005

